

Neposredne naložbe 2024

(prva objava)

Junij 2025

BANKA SLOVENIJE

EVROSISTEM

Naslov: Neposredne naložbe 2024, prva objava

Mesec in leto izida: junij 2025

Kraj: Ljubljana

Izdajatelj:
Banka Slovenije
Slovenska 35, 1505 Ljubljana, Slovenija
www.bsi.si

Uporaba in objava podatkov ter delov besedila
sta dovoljeni le z navedbo vira.

© Banka Slovenije

ISSN

Kazalo

1	Uvod	4
2	Tuje neposredne naložbe v Sloveniji	4
3	Slovenske neposredne naložbe v tujini	5
4	Neposredne naložbe po smeri naložb (stanje konec leta)	8
5	Metodologija	8

V publikaciji so prvič objavljeni podatki neposrednih naložb po načelu smeri naložb, razčlenjeni po državah in dejavnostih za leto 2024 ter revidirani za leto 2023.

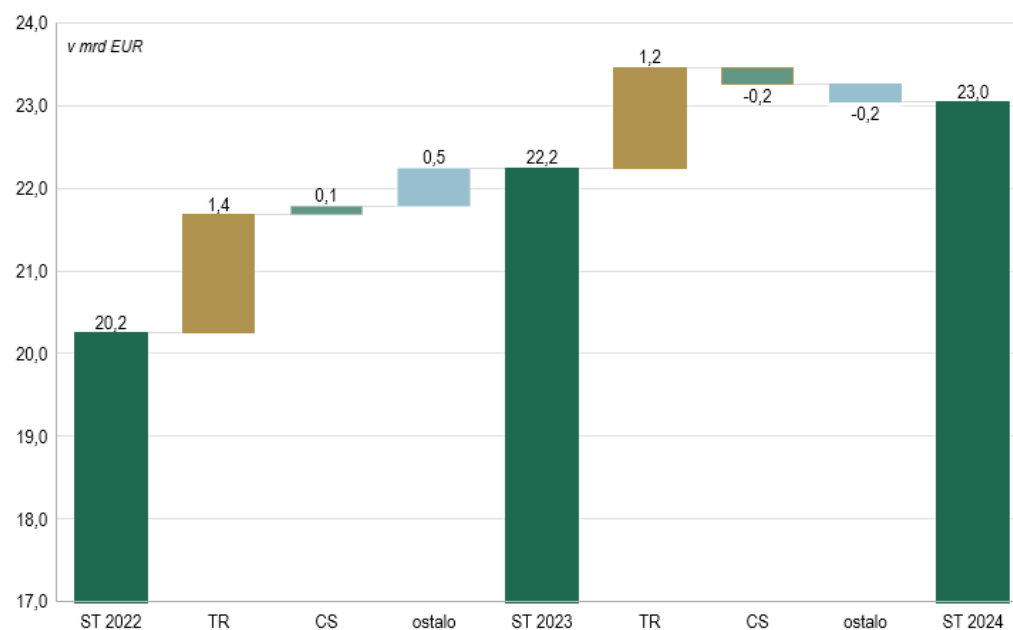
Glavnina podatkov izvira iz letnih in mesečnih poročil o neposrednih naložbah, ki jih rezidenti nad pragom poročanja pošiljajo Banki Slovenije. Serija podatkov 'Neposredne naložbe' je dostopna tudi na spletni strani Banke Slovenije pod rubriko Podatkovne serije Banke Slovenije (bsi.si): [PX-Web - Select table](#)

Razširjena objava in analiza podatkov neposrednih naložb bosta v skladu z najavo predvidenih datumov objav Publikacije (bsi.si) v tem letu na voljo še v publikaciji Neposredne naložbe – letna publikacija za leto 2024, ki bo objavljena v drugi polovici letošnjega leta.

Tuje neposredne naložbe v Sloveniji

Tuje neposredne naložbe v Sloveniji so konec leta 2024 znašale 23,0 mrd EUR in so se glede na preteklo leto povečale za 0,8 mrd EUR oziroma za 3,6 %. K povečanju so tuji lastniki največ prispevali z vlaganjem v lastniški kapital (1,0 mrd EUR) in zadržanimi dobički (0,4 mrd EUR), medtem ko so transakcije iz dolžniškega financiranja nekoliko zmanjšale vrednost tujih neposrednih naložb (-0,2 mrd EUR). Prav tako so k zmanjšanju tujih neposrednih naložb v Sloveniji prispevale cenovne, tečajne in druge spremembe (skupaj -0,4 mrd EUR).

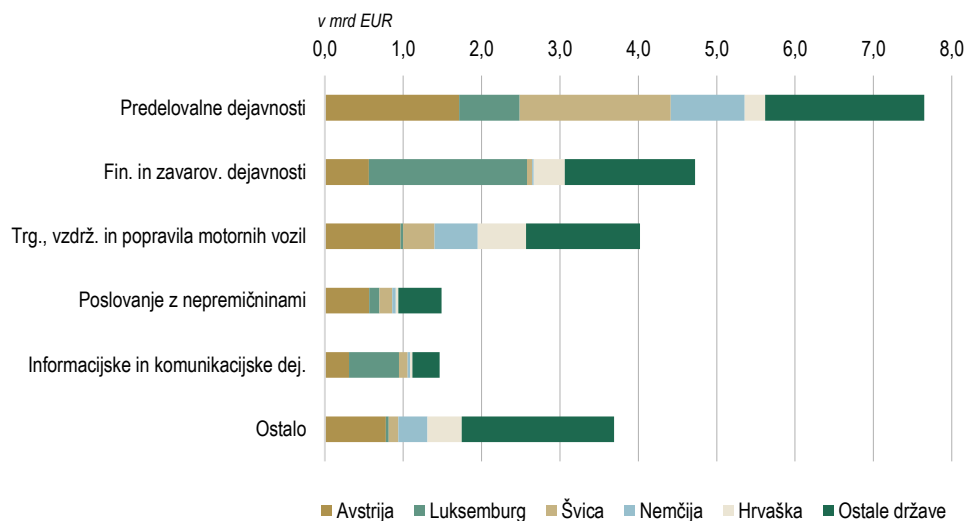
Slika 1a: Tuje neposredne naložbe v Sloveniji

Opomba: ST – stanja, TR – transakcije, CS – cenovne spremembe, ostalo – tečajne in druge spremembe
Vir: Banka Slovenije

Tujim investitorjem je bilo v letu 2024 izplačanih 1,5 mrd EUR dobičkov, kar je za 42 % več kot leto prej.

Slika 1b: Tuje neposredne naložbe v Sloveniji – dejavnosti/države v letu 2024

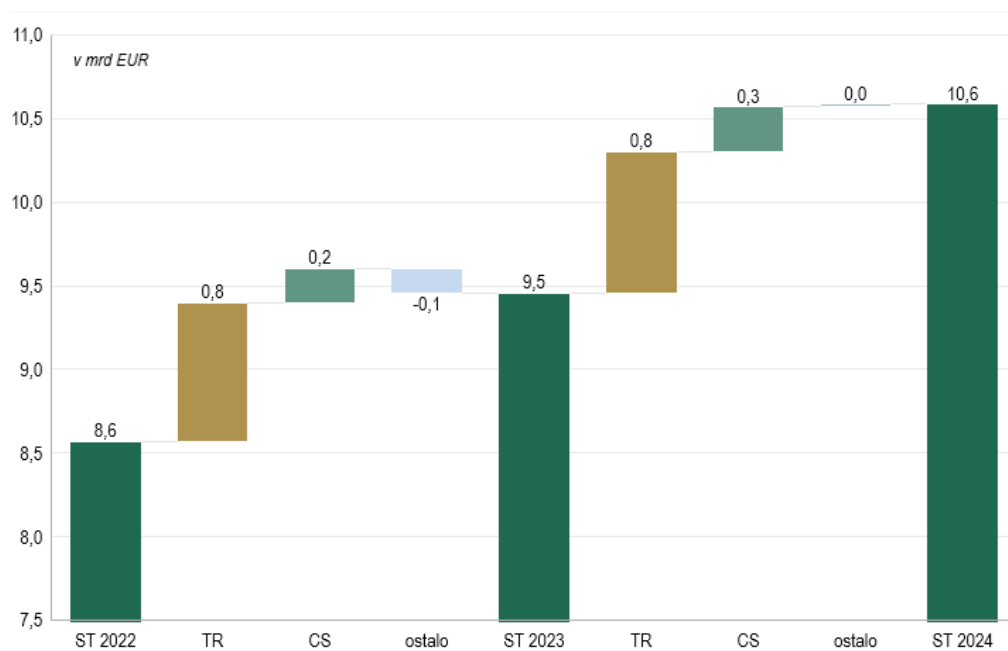
Vir: Banka Slovenije

Najvišjo vrednost tujih neposrednih naložb v Sloveniji je konec leta 2024 glede na predhodno leto ohranila Avstrija (21,2 %), ki je prisotna predvsem v predelovalni dejavnosti ter dejavnosti trgovine, vzdrževanja in popravil motornih vozil. Luksemburg (15,8 %) je z izrazitim povečanjem naložb v finančni in zavarovalniški dejavnosti utrdil svoj položaj drugega najpomembnejšega investitorja. Sledijo naložbe Švice (12,1 %), z glavnino investicij v predelovalni dejavnosti, in Nemčije (8,5 %), ki vlaga pretežno v predelovalno dejavnost, ter dejavnosti trgovine, vzdrževanja in popravil motornih vozil. Hrvaška (7,7 %) je peta najpomembnejša investitorica v Sloveniji, večinoma pa investira v dejavnosti trgovine, vzdrževanja in popravil motornih vozil.

3 Slovenske neposredne naložbe v tujini

Neposredne naložbe Slovenije v tujini so konec leta 2024 znašale 10,6 mrd EUR in so se glede na preteklo leto povečale za 1,1 mrd EUR oziroma za 11,9 %. V letu 2024 so slovenski investitorji opravili 0,8 mrd EUR transakcij povečanja neposrednih naložb, in sicer v obliki zadržanih dobičkov (0,3 mrd EUR), vlaganja v lastniški kapital (0,2 mrd EUR) in povečanja financiranja družb v tujini (0,3 mrd EUR). Prav tako so neposredne naložbe povečale cenovne spremembe (0,3 mrd EUR).

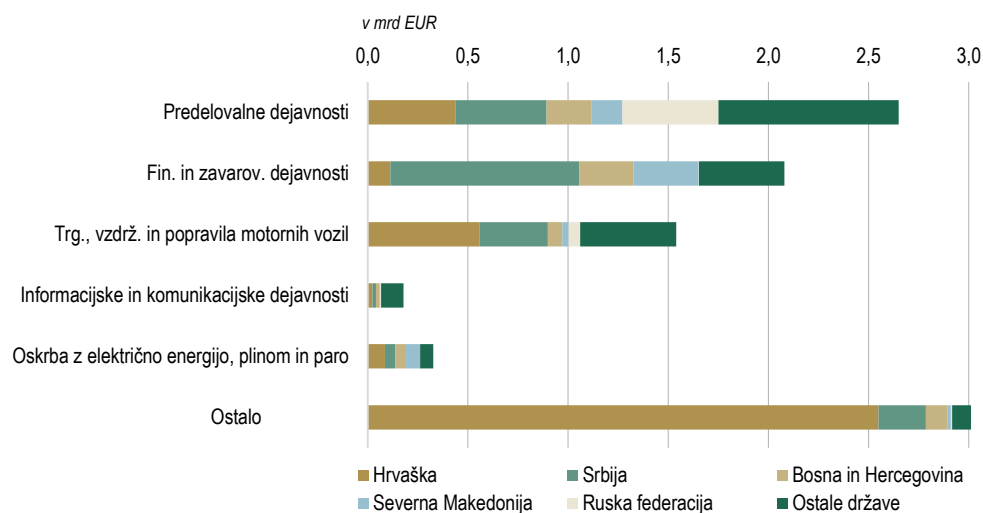
Slika 2a: **Slovenske neposredne naložbe v tujini**

Opomba: ST – stanja, TR – transakcije, CS - cenovne spremembe, ostalo – tečajne in druge spremembe
Vir: Banka Slovenije

V letu 2024 so gospodarske družbe v tujini slovenskim lastnikom izplačale 0,4 mrd EUR dobičkov, kar je za skoraj 44 % več kot v predhodnem letu.

Slika 2b: Slovenske neposredne naložbe v tujini – dejavnosti/države v letu 2024

Vir: Banka Slovenije

Najvišjo vrednost neposrednih naložb v tujini so imeli slovenski vlagatelji konec leta 2024 na Hrvaškem (35,6 %). Dobro polovico teh naložb so predstavljale nepremičnine slovenskih gospodinjstev, slovenske pravne osebe pa investirajo predvsem v hrvaška podjetja s področja trgovine, vzdrževanja in popravil motornih vozil ter predelovalne dejavnosti. Na drugem mestu so bile naložbe v Srbiji (19,3 %), sledile so investicije v Bosni in Hercegovini (7,1 %) ter Severni Makedoniji (5,7 %), pri čemer so v teh državah prevladovale naložbe v finančne in zavarovalniške dejavnosti. Peta najpomembnejša država s slovenskimi neposrednimi naložbami ostaja Ruska federacija (5,2 %), kjer prevladujejo naložbe v predelovalnih dejavnostih.

4 Neposredne naložbe po smeri naložb (stanje konec leta)

Preglednica 1: **Neposredne naložbe po smeri naložb**

v mrd EUR	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
NEPOSREDNE NALOŽBE V SLOVENIJI	15,3	16,2	16,7	18,8	20,2	22,2	23,0
1.1. Lastniški kapital	13,9	15,0	15,7	17,3	18,6	20,3	21,4
1.2. Dolžniški instrumenti (obveznosti – imetja)	1,3	1,2	0,9	1,5	1,7	1,9	1,7
a) Imetja	2,3	2,8	2,9	3,4	3,7	3,8	4,5
b) Obveznosti	3,6	3,9	3,8	4,8	5,3	5,7	6,1
NEPOSREDNE NALOŽBE V TUJINI	6,1	6,8	7,0	7,9	8,6	9,5	10,6
1.1. Lastniški kapital	4,8	5,6	6,0	6,8	7,4	8,1	9,0
1.2. Dolžniški instrumenti (imetja – obveznosti)	1,4	1,2	1,1	1,0	1,2	1,3	1,6
a) Imetja	1,8	1,9	1,8	1,9	2,0	2,0	2,3
b) Obveznosti	0,4	0,7	0,7	0,9	0,8	0,7	0,6

Vir: Banka Slovenije

5 Metodologija

Podatki o neposrednih naložbah so prikazani po načelu smeri naložbe, kar pomeni ločen prikaz tujih neposrednih naložb v Sloveniji in domačih neposrednih naložb v tujini. Metodološka podlaga načela strani naložbe temelji na referenčni opredelitvi neposrednih tujih naložb, ki jo je izdal OECD (BD4).

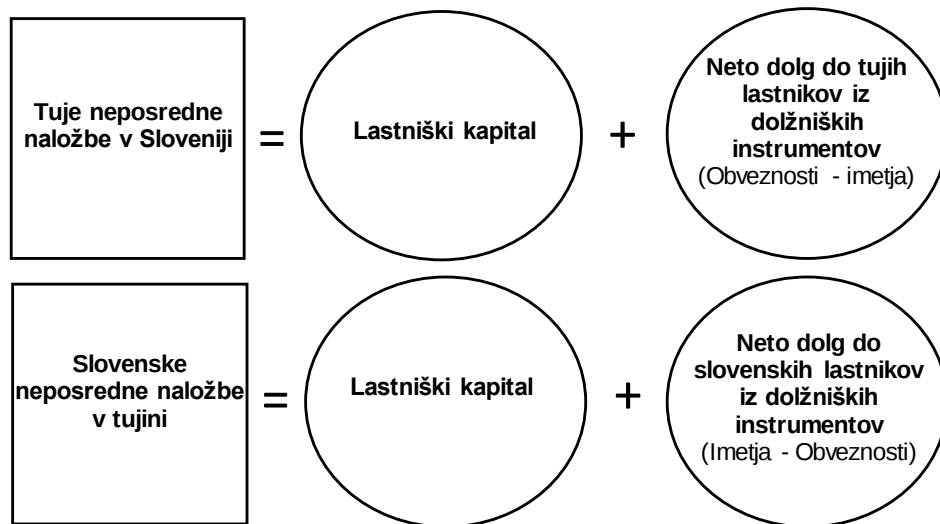
Kriterij za neposredno naložbo, ki zagotavlja mednarodno primerljivost podatkov, je vsaj deset odstotkov udeležbe v kapitalu oziroma v glasovalnih pravicah. Neposredni investitorji so lahko posamezniki, gospodarske družbe, skupine posameznikov ali gospodarskih družb in vlade oziroma vladne agencije, ki imajo neposredne naložbe v družbah v tujini.

Neposredne naložbe vsebujejo lastniški kapital ter dolžniške instrumente med neposredno in posredno povezanimi osebami ter med sestrskimi družbami. V lastniški kapital so vključeni tudi podatki o naložbah v nepremičnine. Dolžniški instrumenti so sestavljeni iz imetij in obveznosti med povezanimi in sestrskimi družbami, med katere spadajo finančna posojila, komercialni krediti, depoziti ter druga imetja in obveznosti.

Podatki o transakcijah lastniškega kapitala neposrednih naložb so pripravljeni po tržnih vrednostih, medtem ko so podatki o stanjih naložb vrednoteni po knjigovodski vrednosti v skladu s kapitalsko metodo. Izjema so naložbe v delniške družbe, ki kotirajo na borzi, za katera so tudi stanja vključena po tržni vrednosti. Podatki o dolžniških instrumentih so vrednoteni po nominalni vrednosti.

Podatki o neposrednih naložbah so prikazani kot stanja (na določen dan). Spremembe stanj so pojasnjene prek transakcij in drugih sprememb (za določeno obdobje). Izračun tujih neposrednih naložb v Sloveniji je seštevek lastniškega kapitala in neto dolga do tujih lastnikov. Izračun domačih neposrednih naložb v tujini je seštevek lastniškega kapitala in neto dolga do slovenskih lastnikov.

Slika 1: Prikaz sestave neposrednih naložb po smeri naložbe

///

Predznak podatkov:

Transakcije

Tako transakcije z lastniškim kapitalom in reinvestiranimi (zadržanimi) dobički kot transakcije z dolžniškimi instrumenti so v obdobju lahko pozitivne ali negativne.

Pozitivna vrednost transakcij lastniškega kapitala v obdobju nastane, kadar je vsota vplačil lastniškega kapitala in pozitivnih reinvestiranih dobičkov večja od vsote izplačil lastniškega kapitala (dezinvesticij), negativnih reinvestiranih dobičkov in negativnega kapitala.

Pozitivna vrednost neto dolga do tujih lastnikov v obdobju nastane, kadar je povečanje obveznosti iz naslova dolžniških inštrumentov večje od povečanja imetij. Obratno je pri izračunu neto dolga do slovenskih lastnikov. Pozitivna vrednost nastane, kadar je povečanje imetij iz naslova dolžniških inštrumentov večje od povečanja obveznosti in obratno.

Stanja

Stanje neposrednih naložb je lahko pozitivno ali negativno. Negativno stanje lahko pomeni, da je neto dolg do lastnika večji od vložka lastnika v lastniški kapital. Lahko pa je že vrednost lastniškega kapitala negativna (pri naložbah, ki se vrednotijo po knjigovodski vrednosti, ker ne kotirajo na borzi).